ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)
της 23ης Νοεμβρίου 1995 *

Στην υπόθεση C-394/93,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Landessozialgericht Rheinland-Pfalz του Mainz (Γερμανία) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Gabriel Alonso-Pérez

και

Bundesanstalt für Arbeit,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του άρθρου 1, σημείο 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 3427/89 του Συμβουλίου, της 30ής Οκτωβρίου 1989, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, και του κανονισμού (ΕΟΚ) 574/72, περί του τρόπου εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 (ΕΕ L 331, σ. 1),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. N. Κακούρη, πρόεδρο τμήματος, G. Hirsch, G. F. Mancini, F. A. Schockweiler και J. L. Murray (εισηγητή), δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

γενικός εισαγγελέας: P. Léger
γραμματέας: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— ο Alonso-Pérez, εκπροσωπούμενος από τον Manuel Rojas, «Assessor Laboral» στο τμήμα κοινωνικών υπηρεσιών της Πρεσβείας της Ισπανίας στη Βόννη,

— η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον Ernst Röder, Ministerialrat στο ομοσπονδιακό Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας,

— η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον Alberto José Navarro González, γενικό διευθυντή Κοινοτικού Νομικού και Θεσμικού Συντονισμού, και την Gloria Calvo Díaz, abogado del Estado, της υπηρεσίας Κοινοτικών Διαφορών,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους Δημήτριο Γκουλούση, νομικό σύμβουλο της Νομικής Υπηρεσίας, και Horstpeter Kreppel, Γερμανό δημόσιο υπάλληλο αποσπασμένο στη Νομική Υπηρεσία,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις του Alonso-Pérez, εκπροσωπουμένου από τον Manuel Rojas, της Γερμανικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπουμένης από τον Bernd Kloke, Regierungsrat στο ομοσπονδιακό Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, της Ισπανικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπουμένης από την Gloria Calvo Díaz, και της Επιτροπής, εκπροσωπουμένης από τους Δημήτριο Γκουλούση και Horstpeter Kreppel, κατά τη συνεδρίαση της 17ης Νοεμβρίου 1994,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 13ης Δεκεμβρίου 1994,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με διάταξη της 28ης Ιουλίου 1993, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 31 Αυγούστου 1993, το Landessozialgericht Rheinland-Pfalz υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, προδικαστικό ερώτημα ως προς την ερμηνεία του άρθρου 1, σημείο 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 3427/89 του Συμβουλίου, της 30ής Οκτωβρίου 1989, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, και του κανονισμού (ΕΟΚ) 574/72, περί του τρόπου εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 (ΕΕ L 331, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 3427/89).

2 Το ερώτημα αυτό ανέκυψε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ του Alonso-Pérez και του Bundesanstalt für Arbeit (στο εξής: Bundesanstalt) επ' αφορμή της χορηγήσεως οικογενειακών επιδομάτων στον πρώτο για την περίοδο από Ιανουάριο 1986 έως Σεπτέμβριο 1988.

3 Όπως προκύπτει από τη διάταξη περί παραπομπής, ο Alonso-Pérez, Ισπανός υπήκοος, εργάζεται στη Γερμανία από το 1978. Η σύζυγός του και οι γεννηθείσες στις 28 Φεβρουαρίου 1966 δύο θυγατέρες του ζουν στην Ισπανία.

4 Τον Απρίλιο του 1989 ο Alonso-Pérez ζήτησε για πρώτη φορά να του χορηγηθούν οικογενειακά επιδόματα για τις δύο θυγατέρες του, τόσο για το μέλλον

όσο και για τους έξι προηγούμενους μήνες, σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 2, του Bundeskindergeldgesetz, ο οποίος περιορίζει στη χρονική αυτή περίοδο το αναδρομικό αποτέλεσμα τέτοιων αιτήσεων.

5 Με απόφαση της 12ης Ιουλίου 1989, το Arbeitsamt Koblenz του χορήγησε οικογενειακά επιδόματα, αναδρομικώς από τον Οκτώβριο του 1988.

6 Στις 30 Οκτωβρίου 1989, το Συμβούλιο εξέδωσε τον προαναφερθέντα κανονισμό 3427/89, το άρθρο 1, σημείο 1, του οποίου, εφαρμοστέο από 15 Ιανουαρίου 1986, τροποποίησε το άρθρο 73 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, όπως και αυτός τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2001/83 του Συμβουλίου, της 2ας Ιουνίου 1983 (ΕΕ L 230, σ. 6, στο εξής: κανονισμός 1408/71). Η εν λόγω διάταξη, ως έχει σήμερα, είναι διατυπωμένη ως εξής: «Ο μισθωτός ή μη μισθωτός που υπάγεται στη νομοθεσία κράτους μέλους δικαιούται, για τα λογιζόμενα ως κατοικούντα στο έδαφος του κράτους αυτού μέλη της οικογενείας του που κατοικούν στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, τις οικογενειακές παροχές που προβλέπει η νομοθεσία του πρώτου κράτους, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του παραρτήματος VI.»

7 Κατόπιν της εκδόσεως του εν λόγω κανονισμού, ο Alonso-Pérez ζήτησε στις 27 Μαΐου 1991 να του καταβληθούν τα καθυστερούμενα οικογενειακά επιδόματα για το χρονικό διάστημα από 1ης Ιανουαρίου 1986 έως 30 Σεπτεμβρίου 1988. Το Bundesanstalt απέρριψε την αίτηση με απόφαση της 29ης Αυγούστου 1991, ενώ με άλλη απόφαση απέρριψε και τη διοικητική ένσταση της 25ης Οκτωβρίου 1991. Στη συνέχεια, με απόφαση της 15ης Οκτωβρίου 1992 απορρίφθηκε και η ενώπιον του Sozialgericht Koblenz ασκηθείσα προς τούτο προσφυγή. Όπως προκύπτει από τη δικογραφία, οι απορριπτικές αποφάσεις θεμελιώνονταν στο άρθρο 9, παράγραφος 2, του Bundeskindergeldgesetz, το οποίο περιορίζει σε έξι μήνες το αναδρομικό αποτέλεσμα των αιτήσεων χορηγήσεως οικογενειακών επιδομάτων.

8 Στο πλαίσιο της κατ' έφεση δίκης ενώπιον του Landessozialgericht Rheinland-Pfalz, ο Alonso-Pérez υποστήριξε ότι το άρθρο 1 του κανονισμού 3427/89, τροποποιώντας το άρθρο 73 του κανονισμού 1408/71, προέβλεψε το δικαίωμα ει-

σπράξεως οικογενειακών επιδομάτων από τις 15 Ιανουαρίου 1986. Εξάλλου, ο Alonso-Pérez ισχυρίστηκε ότι η αίτησή του είχε κατατεθεί εντός της προβλεπομένης στο άρθρο 94, παράγραφοι 4 και 6, του κανονισμού 1408/71 διετούς προθεσμίας.

9 Κατά το άρθρο 94, παράγραφος 4, του κανονισμού 1408/71, «Κάθε παροχή, η οποία δεν έχει εκκαθαριστεί ή έχει ανασταλεί λόγω της ιθαγενείας ή της κατοικίας του ενδιαφερομένου, εκκαθαρίζεται ή επαναφέρεται κατόπιν αιτήσεως αυτού από 1ης Οκτωβρίου 1972 ή από την ημερομηνία ενάρξεως της ισχύος του παρόντος κανονισμού στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους, υπό την επιφύλαξη ότι τα προηγουμένως εκκαθαρισθέντα δικαιώματα δεν ρυθμίστηκαν δι' εφάπαξ καταβολής.»

10 Η παράγραφος 6 προβλέπει ότι, «Αν η αίτηση που αναφέρεται στην παράγραφο 4 ή στην παράγραφο 5 υποβληθεί εντός δύο ετών από 1ης Οκτωβρίου 1972 ή από την ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους, τα δικαιώματα που γεννώνται δυνάμει του κανονισμού αυτού κτώνται από την ημερομηνία αυτή, χωρίς να είναι δυνατόν να αντιταχθούν στους ενδιαφερομένους οι διατάξεις της νομοθεσίας κράτους μέλους περί εκπτώσεως ή παραγραφής δικαιωμάτων.»

11 Εκτιμώντας ότι η επίλυση της εκκρεμούς ενώπιόν του διαφοράς εξηρτάτο από την ερμηνεία του άρθρου 73 του κανονισμού 1408/71, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 3427/89, το Landessozialgericht Rheinland-Pfalz ανέστειλε τη διαδικασία και υπέβαλε στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Ερωτάται αν μπορεί να θεμελιωθεί στο άρθρο 1, σημείο 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 3427/89 του Συμβουλίου, της 30ής Οκτωβρίου 1989 (ΕΕ L 331 της 16ης Νοεμβρίου 1989, σ. 1), για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, και του κανονισμού (ΕΟΚ) 574/72, περί του τρόπου εφαρμο-

γής του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71, δικαίωμα λήψεως οικογενειακών επιδομάτων για χρονικά διαστήματα προγενέστερα της αιτήσεως περί χορηγήσεώς τους, και συγκεκριμένα ερωτάται αν υφίσταται παρόμοιο δικαίωμα από τον Ιανουάριο του 1986 και για τα τέκνα των εργαζομένων τα οποία κατοικούν στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, σε περίπτωση που η αίτηση χορηγήσεως οικογενειακών επιδομάτων υποβλήθηκε προ της 16ης Νοεμβρίου 1991.»

12 Με το ερώτημα αυτό, το αιτούν δικαστήριο επιδιώκει κατ' ουσίαν να προσδιοριστεί αν το άρθρο 73 του κανονισμού 1408/71, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 3427/89 απαγορεύει την εφαρμογή εθνικής διατάξεως, με την οποία περιορίζεται σε έξι μήνες το αναδρομικό αποτέλεσμα των αιτήσεων χορηγήσεως οικογενειακών επιδομάτων, σε περίπτωση αιτήσεως υποβληθείσας από Ισπανό υπήκοο με αντικείμενο την καταβολή, υπέρ των κατοικούντων στην Ισπανία μελών της οικογενείας του, οικογενειακών επιδομάτων από τις 15 Ιανουαρίου 1986.

13 Για να δοθεί απάντηση στο εν λόγω ερώτημα, απαιτείται, κατ' αρχάς, η περιγραφή του πλαισίου εντός του οποίου εντάσσεται.

14 Το άρθρο 73, παράγραφος 1, του κανονισμού 1408/71 προέβλεπε ότι ο υπαγόμενος στη νομοθεσία κράτους μέλους, πλην της Γαλλίας, εργαζόμενος εδικαιούτο, για τα κατοικούντα στο έδαφος άλλου κράτους μέλους μέλη της οικογενείας του, των προβλεπομένων από τη νομοθεσία του πρώτου κράτους μέλους οικογενειακών παροχών σαν να επρόκειτο για μέλη κατοικούντα στο έδαφός του.

15 Δυνάμει της παραγράφου 2 του ιδίου άρθρου, ο υπαγόμενος στη γαλλική νομοθεσία εργαζόμενος εδικαιούτο για τα μέλη της οικογενείας του που κατοικούσαν στο έδαφος κράτους μέλους, πλην της Γαλλίας, των οικογενειακών επιδομάτων που προβλέπει η νομοθεσία του κράτους στο έδαφος του οποίου κατοικούσαν τα μέλη της οικογενείας του.

16 Το άρθρο 99 όριζε:

«Προ της 1ης Ιανουαρίου 1973, το Συμβούλιο επανεξετάζει, προτάσει της Επιτροπής, το σύνολο του προβλήματος της πληρωμής των οικογενειακών παροχών στα μέλη της οικογενείας που δεν κάτοικούν στο έδαφος του αρμοδίου κράτους μέλους, προκειμένου να επιτύχει ενιαία λύση για όλα τα κράτη μέλη.»

17 Με την απόφαση της 15ης Ιανουαρίου 1986 στην υπόθεση 41/84, Pinna (Συλλογή 1986, σ. 1, στο εξής: απόφαση Pinna I), το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι το άρθρο 73, παράγραφος 2, το οποίο καθιέρωσε το εν λόγω καθεστώς παρεκκλίσεως υπέρ των απασχολουμένων στη Γαλλία διακινουμένων εργαζομένων, η οικογένεια των οποίων κατοικούσε σε άλλο κράτος μέλος, ήταν άκυρο διότι εισήγε διακρίσεις. Πάντως, για επιτακτικούς λόγους ασφαλείας δικαίου, το Δικαστήριο έκρινε ότι η διαπιστωθείσα ακυρότητα του άρθρου 73, παράγραφος 2, του κανονισμού 1408/71 δεν μπορούσε να προβληθεί προς στήριξη αξιώσεων επί παροχών για περιόδους προγενέστερες της ημερομηνίας εκδόσεως της αποφάσεως, πλην των περιπτώσεων των εργαζομένων που είχαν ασκήσει, προ της ημερομηνίας αυτής, προσφυγή ή είχαν υποβάλει διοικητική ένσταση με ανάλογο περιεχόμενο.

18 Με τη δεύτερη απόφαση που εξέδωσε στις 2 Μαρτίου 1989 στην υπόθεση 359/87, Pinna (Συλλογή 1989, σ. 585, στο εξής: απόφαση Pinna II), το Δικαστήριο κλήθηκε να προσδιορίσει τις συνέπειες από την απόφασή του της 15ης Ιανουαρίου 1986. Έτσι, στα πλαίσια της δεύτερης αποφάσεως, το Δικαστήριο έκρινε ότι, ενόσω το Συμβούλιο δεν είχε θεσπίσει νέους κανόνες, σύμφωνους προς το άρθρο 51 της Συνθήκης ΕΟΚ, η αναγνώριση της ακυρότητας του άρθρου 73, παράγραφος 2, του κανονισμού 1408/71 συνεπαγόταν τη γενίκευση της εφαρμογής του συστήματος καταβολής των οικογενειακών παροχών, όπως ορίζει το άρθρο 73, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού.

19 Συμμορφούμενο προς τις αποφάσεις Pinna I και Pinna II, το Συμβούλιο εξέδωσε στις 30 Οκτωβρίου 1989 τον κανονισμό 3427/89, το άρθρο 1 του οποίου τροποποίησε το άρθρο 73 του κανονισμού 1408/71 και κατάργησε το άρθρο 99. Κατά το άρθρο 3 του εν λόγω κανονισμού, ο οποίος άρχισε να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσεώς του στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, εφαρμόζεται από τις 15 Ιανουαρίου 1986.

20 Η Πράξη για τους όρους προσχωρήσεως του Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας στην Κοινότητα και για τις προσαρμογές των Συνθηκών (ΕΕ 1985, L 302, σ. 23) καθιέρωσε, με το άρθρο 60, παράγραφος 1, υπέρ των Ισπανών εργαζομένων, οι οποίοι απασχολούνται σε κράτος μέλος εκτός της Ισπανίας και τα μέλη των οικογενειών των οποίων κατοικούν στην Ισπανία, μεταβατικό καθεστώς, σύμφωνα με το οποίο το άρθρο 73, παράγραφος 1, του κανονισμού 1408/71 δεν τυγχάνει εφαρμογής. Το μεταβατικό αυτό καθεστώς επρόκειτο να ισχύσει μέχρις ότου τεθεί σε ισχύ ενιαία λύση για όλα τα κράτη μέλη, όπως προέβλεπε το άρθρο 99 του κανονισμού 1408/71, και το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 1988.

21 Όπως προκύπτει από την απόφαση Pinna I, με την οποία διαπιστώθηκε η ab initio ακυρότητα του άρθρου 73, παράγραφος 2, του κανονισμού 1408/71, σε συνδυασμό με την απόφαση Pinna II, με την οποία διαπιστώθηκε ότι τυγχάνει εφαρμογής το γενικευμένο σύστημα του άρθρου 73, παράγραφος 1, έναντι όλων των εργαζομένων της Κοινότητας, η ενιαία λύση στην οποία αναφέρεται το άρθρο 60, παράγραφος 1, της προαναφερθείσας Πράξεως για τους όρους προσχωρήσεως του Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας στην Κοινότητα και για τις προσαρμογές των Συνθηκών ίσχυε αναδρομικώς από της ενάρξεως ισχύος του κανονισμού 1408/71.

22 Επομένως, οι Ισπανοί υπήκοοι, οι οποίοι εργάζονται σε κράτος μέλος εκτός της Ισπανίας, η οικογένεια των οποίων όμως κατοικεί στην Ισπανία, εδικαιούντο των οικογενειακών παροχών στο κράτος μέλος όπου εργάζονται από 1ης Ιανουαρίου 1986, ημερομηνίας προσχωρήσεως του Βασιλείου της Ισπανίας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα. Πάντως, μπορούν να επικαλεστούν το εν λόγω πλεονέκτημα αναδρομικώς μόνον από τις 15 Ιανουαρίου 1986, ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως Pinna I, η οποία, άλλωστε, επελέγη βάσει του άρθρου 3 του κανονισμού 3427/89 ως ημερομηνία ενάρξεως εφαρμογής του.

23 Μολονότι το ζήτημα της δυνατότητας επικλήσεως του δικαιώματος λήψεως των οικογενειακών παροχών ρυθμίζεται ρητώς με το άρθρο 3 του κανονισμού 3427/89, παραμένει το ερώτημα αν ένα κράτος μέλος μπορεί να εφαρμόσει τις εθνικές διατάξεις του που περιορίζουν στους έξι μήνες την αναδρομικότητα των αιτήσεων χορηγήσεως οικογενειακών επιδομάτων.

24 Συναφώς, πρέπει να παρατηρηθεί ότι τόσον η Ισπανική Κυβέρνηση όσο και ο Alonso-Pérez αναγνώρισαν ότι ο κανονισμός 3427/89 δεν ρύθμισε το ζήτημα της αναδρομικότητας των αιτήσεων χορηγήσεως οικογενειακών επιδομάτων.

25 Πάντως, ο Alonso-Pérez πρότεινε να συμπληρωθεί αυτό που χαρακτηρίζει ως «νομικό κενό» με αναγωγή στο άρθρο 94, παράγραφος 6, του κανονισμού 1408/71.

26 Κατά την Ισπανική Κυβέρνηση, το περιεχόμενο του κανονισμού 3427/89 ενσωματώνεται στον κανονισμό 1408/71, με συνέπεια η προβλεπόμενη στο άρθρο 94, παράγραφος 6, του κανονισμού 1408/71 διετής προθεσμία να πρέπει να ισχύει από της ενάρξεως ισχύος του κανονισμού 3427/89.

27 Μια τέτοια ερμηνεία δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Πράγματι, όπως υπογράμμισε ορθώς η Γερμανική Κυβέρνηση, το άρθρο 94, παράγραφος 6, αποτελεί μέρος των μεταβατικών και τελικών διατάξεων του κανονισμού 1408/71. Επομένως, δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής επί του κανονισμού 3427/89, εφόσον ο τελευταίος προβλέπει ίδιες μεταβατικές και τελικές διατάξεις.

28 Εξάλλου, όπως προκύπτει από πάγια νομολογία (βλ., ιδίως, αποφάσεις της 16ης Δεκεμβρίου 1976 στην υπόθεση 33/76, Rewe, Συλλογή τόμος 1976, σ. 747, και της 9ης Νοεμβρίου 1983 στην υπόθεση 199/82, San Giorgio, Συλλογή 1983, σ. 3595), ελλείψει κοινοτικής ρυθμίσεως επί του θέματος, εναπόκειται στην εσωτερική έννομη τάξη κάθε κράτους μέλους να καθορίσει τα αρμόδια δικαστήρια και να ρυθμίσει τις διαδικαστικές προϋποθέσεις των ενδίκων μέσων που πρέπει να διασφαλίζουν την προστασία των δικαιωμάτων που έλκουν οι πολίτες από το άμεσο αποτέλεσμα του κοινοτικού δικαίου, υπό τον όρον ότι οι προϋποθέσεις αυτές δεν είναι λιγότερο ευνοϊκές από παρεμφερείς προσφυγές ενώπιον της εθνικής δικαιοσύνης και δεν ρυθμίζονται κατά τρόπον ώστε να καθιστούν πρακτικώς αδύνατη την άσκηση των δικαιωμάτων που απονέμει η κοινοτική έννομη τάξη.

29 Κατόπιν αυτού, σε αντίθεση προς όσα υποστηρίζει ο Alonso-Pérez, η έλλειψη κοινοτικής ρυθμίσεως δεν δημιουργεί «νομικό κενό» που πρέπει να πληρωθεί.

30 Τέλος, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι μια διάταξη όπως η επίδικη στην υπόθεση της κύριας δίκης δεν καθιστά αδύνατη την άσκηση των απονεμομένων με τον κανονισμό 3427/89 δικαιωμάτων. Προβλέπει απλώς τον περιορισμό του αναδρομικού αποτελέσματος των υποβληθεισών αιτήσεων χορηγήσεως της σχετικής παροχής (βλ. αποφάσεις της 27ης Οκτωβρίου 1993 στην υπόθεση C-338/91, Steenhorst-Neerings, Συλλογή 1993, σ. I-5475, σκέψη 21, και της 6ης Δεκεμβρίου 1994 στην υπόθεση C-410/92, Johnson, Συλλογή 1994, σ. I-5483).

31 Επομένως, το κοινοτικό δίκαιο δεν μπορεί να εμποδίσει την εφαρμογή διατάξεως, όπως είναι η διάταξη του άρθρου 9, παράγραφος 2, του Bundeskindergeldgesetz, η οποία τυγχάνει εφαρμογής και επί των αιτήσεων χορηγήσεως οικογενειακών επιδομάτων που θεμελιώνονται αποκλειστικά στο εσωτερικό δίκαιο.

32 Από τις προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ότι ο κανονισμός 1408/71, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 3427/89, δεν απαγορεύει την εφαρμογή εθνικής διατάξεως με την οποία περιορίζεται σε έξι μήνες το αναδρομικό αποτέλεσμα των αιτήσεων χορηγήσεως οικογενειακών επιδομάτων, σε περίπτωση αιτήσεως υποβληθείσας από Ισπανό υπήκοο με αντικείμενο την καταβολή, υπέρ των κατοικούντων στην Ισπανία μελών της οικογενείας του, οικογενειακών επιδομάτων από τις 15 Ιανουαρίου 1986.

Επί των δικαστικών εξόδων

33 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Γερμανική και η Ισπανική Κυβέρνηση, καθώς και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, οι οποίες κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

κρίνοντας επί του ερωτήματος που του υπέβαλε με διάταξη της 28ης Ιουλίου 1993 το Landessozialgericht Rheinland-Pfalz, αποφαίνεται:

Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2001/83 του Συμβουλίου, της 2ας Ιουνίου 1983, όπως και αυτός τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3427/89 του Συμβουλίου, της 30ής Οκτωβρίου 1989, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, και του κανονισμού (ΕΟΚ) 574/72, περί του τρόπου εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71, δεν απαγορεύει την εφαρμογή εθνικής διατάξεως με την οποία περιορίζεται σε έξι μήνες το αναδρομικό αποτέλεσμα των αιτήσεων χορηγήσεως οικογενειακών επιδομάτων, σε περίπτωση αιτήσεως υποβληθείσας από Ισπανό υπήκοο με αντικείμενο την καταβολή, υπέρ των κατοικούντων στην Ισπανία μελών της οικογενείας του, οικογενειακών επιδομάτων από τις 15 Ιανουαρίου 1986.

Κακούρης Hirsch Mancini

Schockweiler Murray

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 23 Νοεμβρίου 1995.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος του έκτου τμήματος

K. N. Κακούρης